

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Філософський факультет
Кафедра теорії та історії політичної науки

Іленьків Галина Василівна

**Методичні рекомендації та матеріали для вивчення
навчальної дисципліни**

«МІЖНАРОДНІ КОНФЛІКТИ У ХХІ ст.»

для студентів четвертого року навчання спеціальності 052 «Політологія»
освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» (денна форма навчання)

Львів 2022

Затверджено на засіданні кафедри теорії та історії політичної науки
Протокол №12 від 28. 06. 2022 року

Схвалено Вченою радою філософського факультету
Протокол №271/7 від 26. 08. 2022 року

ЗМІСТ

1. Вступ. Опис навчальної дисципліни	3
2. Мета та завдання, компетентності та результати навчальної дисципліни	4
3. Семестровий план і структура навчальної дисципліни.....	5
4. Основна та додаткова література навчальної дисципліни	7
5. Теми та зміст лекційних занять навчальної дисципліни.....	8
6. Теми та зміст семінарських/практичних занять навчальної дисципліни. Література.....	14
7. Завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни	25
8. Кредитно-модульна система оцінювання знань студентів	25
9. Розподіл балів, що присвоюється студентам	26
10. Контрольні питання для підсумкового контролю (екзамену)	26

1. Вступ. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u>	Дисципліна з вибіркового блоку 4 «Світова політика та глобалізаційні процеси»
	Спеціальність <u>052 «Політологія»</u>	
Модулів – 1		<i>Рік підготовки:</i>
Змістових модулів – 1		4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – немає		<i>Семестр</i>
Загальна кількість годин – 120		7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5.2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський)	<i>Лекції</i>
		26 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>
		26 год.
		<i>Лабораторні</i>
		0 год.
		<i>Самостійна робота</i>
		68 год.
<i>Індивідуальні завдання: 0 год.</i>		
<i>Вид контролю: залік</i>		

2. Мета та завдання, компетентності та результати навчальної дисципліни

Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам навчального процесу необхідні знання про підходи до визначення міжнародних конфліктів, методики їх дослідження, та особливості, на основі яких здійснюється їх систематизація, дослідження причин та пошук оптимальних шляхів їх вирішення.

Слід наголосити, що конфлікт цивілізацій в сучасній світовій політиці як окремий предмет виконує ряд практичних функцій для оцінки сучасних міжнародних відносин України. Адже протягом розвитку національного суверенітету наша держава зіштовхнулася з серйозними викликами цивілізаційного характеру, що наразі відображається затяжним конфліктом на Сході країни. Формуючи засади зовнішньої політики держави, а також прописуючи концепцію національної безпеки і стратегію національного розвитку необхідно у першу чергу враховувати культурно-цивілізаційні особливості історичного, політичного та економічного характеру розвитку України

Об'єкт курсу – міжнародні конфлікти.

Предмет курсу – міжнародні конфлікти в ХХІ ст.

Метою даного курсу є ознайомлення студентів з основними науковими підходами до розуміння і дослідження явища конфліктів у політичній науці і теорії міжнародних відносин, що становить одну з ключових проблем як теорії, так і практики політології. В рамках курсу розглядаються питання природи, різновидів та механізмів функціонування міжнародних конфліктів, причини та міжнародно-політичні наслідки міжнародних конфліктів, закономірності, що керують внутрішньою логікою міжнародних конфліктів.

У результаті успішного проходження курсу студент набуде:

Загальні компетентності:

- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові) компетентності:

- Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
- Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- Здатність застосовувати теоретичні моделі ухвалення політичних рішень та формувати стратегії забезпечення прозорості процесу прийняття рішень.

Програмні результати навчання.

Після проходження курсу студент буде могли:

- Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

- Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- Формувати успішні комунікаційні стратегії, використовувати знання про міжіндивідуальну, групову та міжінституційну комунікацію для вирішення політичних конфліктів.

3. Семестровий план і структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л.	п./с.	лаб.	інд.	ср.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1						
<i>Тема 1. Особливості наукового дослідження міжнародних конфліктів</i>	10	2	2	-	-	6
<i>Тема 2. Міжнародний конфлікт. Поняття, види, підходи до класифікації та вивчення.</i>	10	2	2	-	-	6
<i>Тема 3. Проблеми наукового дефініювання та типології міжнародних конфліктів.</i>	10	2	2	-	-	6
<i>Тема 4. Фази та цикли міжнародних конфліктів.</i>	9	2	2	-	-	5
<i>Тема 5. Сила і могутність у системі міжнародних відносин. Війна.</i>	9	2	2	-	-	5
<i>Тема 6. Співвідношення причин та приводів до застосування сили.</i>	9	2	2	-	-	5
<i>Тема 7. Структурні чинники міжнародних конфліктів.</i>	9	2	2	-	-	5
<i>Тема 8. Проблеми мирного розв'язання збройних конфліктів.</i>	9	2	2	-	-	5
<i>Тема 9. Поняття та особливості переговорного процесу.</i>	9	2	2	-	-	5
<i>Тема 10. Асиметричні конфлікти.</i>	9	2	2	-	-	5
<i>Тема 11. Психологічні аспекти міжнародних політичних конфліктів.</i>	9	2	2	-	-	5
<i>Тема 12. Особливості сучасних регіональних та</i>	9	2	2	-	-	5

<i>локальні конфлікти.</i>						
<i>Тема 13. Міжнародно-правові механізми контролю та управління конфліктами.</i>	9	2	2	-	-	5
РАЗОМ	120	26	26	-	-	68

4. Основна та додаткова література навчальної дисципліни

Основна література:

1. Pring, J. (2022). The other side of resistance: Challenges to inclusivity within civil society and the limits of international peace mediation. *Cooperation and Conflict*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00108367221137183>
2. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. Матеріали міжнародної наукової конференції. (Львів, 3 грудня 2021 р.) / Упорядники: Мальський М.З., Лещенко Л.В., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2021. – 205 с.
3. Івченко О. Г. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан. – К.: РІЦ УА НННП, 1997,– 346с.
4. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
5. Андрущенко Т. Роль національних держав у цивілізаційних конфліктах // Наукові записки ІПЕНД ім. І. Кураса – Вип. 57. – К., 2017. – С.199–208.
6. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
7. Камінський Є. Спроба типологізації конфліктів у сучасній системі міжнародних відносин // Дослідження світової політики. – Вип. № 1. – К., 1996. – С. 3–14.
8. Капітоненко М.Г. Відповідно до силового потенціалу. Форми міжнародних конфліктів: порівняльний аналіз // Політика і час. – №5. – К., 2003. – С.31-38.
9. Капітоненко М.Г. Системний підхід в дослідженні міжнародного конфлікту // Дослідження світової політики. – Вип. 20. – К.:ІСЕМВ 16 НАНУ, 2002. – С. 186-194.
10. Капітоненко М.Г. Традиційні міждержавні та внутрішні конфлікти в постбіполярній системі міжнародних відносин // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – Вип. 36, част. 2. – К.: ІМВ, 2002. – С.37-43.
11. Конфліктологія / За редакцією професорів Л. М. Герасіної та М. І. Панова. – Харків: «Право»,2002. 17. Мальський М.З., Мацях М.М. Теорія міжнародних відносин: Підручник.– К.,2007.
12. Перепелиця Г. М. Конфлікти в посткомуністичній Європі. – К.:ПЦ "Фоліант", 2003. – 432 с. 19. Перепелиця Г.М. Генезис конфліктів на посткомуністичному просторі Європи. – К.: Стилос – ПЦ “Фоліант”,2003.
13. Тойнбі Арнольд Дослідження історії. – Т. 2. – К.: Основи, 1995. – 406 с.
14. Boulding K. Conflict and Defense. A General Theory. – New York: Harper, 1962. – 349p.
15. Deutsch M. The Resolution of Conflict. – New Haven: Yale University Press, 17 1973. – 429 p.

Додаткова література:

16. Gilpin R. War and Change in World Politics. in Viotti P, Kauppi M. *International Relations Theory*. 3rd ed. – Boston: Allyn&Bacon, 1999. – P. 145-153.
17. Holsti K.J. *Peace and War*. – New York: Cambridge University Press, 1991. – 379 p.
18. Huntington S. *The Clash of Civilizations and the Restructuring of World Order*. – New York: Simon and Shuster, 1996. – 367p.
19. Levy J. Contending Theories of International Conflict. // in *Managing Global Chaos* ed. by C. Crocker and others. – Washington D.C.: Institute of Peace Press, 1996. . Maoz Z. *Paths to Conflict*. – Boulder: Westview Press, 1982. – 273p.
20. Nye, J. *Understanding International Conflict*. – New York: Pearson, 2005.
21. Oswald Spengler *Der Untergang des Abendlandes*. – Berlin, 1918–1922.
22. Shelling T. *The Strategy of Conflict*. – Cambridge: Harvard University Press, 1960. – 309p.

Інтернет джерела:

23. Бібліотека он-лайн Readbookz.com. В розділі "Міжнародна економіка" - <http://readbookz.com/>
24. Електронні книги з питань геополітики України та інші <http://www.wiiw.ac.at>
25. Портал "Віденського інституту міжнародних економічних досліджень" <http://www.kuchma.org.ua/>
26. Офіційний сайт ООН. <http://www.un.org/ru/index.html>

5. Теми та зміст лекційних занять навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1: Особливості наукового дослідження міжнародних конфліктів

Наукове та прикладне значення дослідження міжнародних конфліктів. Роль міжнародних конфліктів у історії людства. Зародження наукового інтересу до вивчення міжнародних конфліктів у працях античних істориків та філософів. Дилема *війни і миру*.

Виникнення конфліктології міжнародних відносин. Об'єкт та предмет її наукових досліджень. Особливості розвитку *класичної конфліктології, стратегічних досліджень та досліджень миру*. Особливості та межі досліджень сучасних напрямів конфліктології.

Основні поняття: конфлікт, теорія конфлікту, конфліктологія, міжнародний конфлікт, війна, мир.

Тема 2: Міжнародний конфлікт. Поняття, види, підходи до класифікації та вивчення.

Визначення поняття «конфлікт» і «міжнародний конфлікт». Основні наукові підходи до трактування ролі та значення явища конфлікту для функціонування суспільства і у міжнародних відносинах. Типологія міжнародних конфліктів. Структура та механізми розвитку міжнародних конфліктів. Причини виникнення конфліктів у міжнародному середовищі.

Право на війну і право війни і анархічна структура міжнародних відносин. Юридична заборона війни як інструменту світової політики (поч. ХХ ст.). Статут ООН і право на самооборону. Збройні сили ООН. Сучасне гуманітарне право. Розв'язання конфліктів силовими засобами. Переговори (проблеми організації і проведення). Проблеми посередництва у міжнародних конфліктах. Роль міжнародних організацій у врегулюванні та розв'язанні конфліктів. Миротворчість. Концепція пост-конфліктного миробудівництва.

Основні поняття: міжнародний конфлікт, конфлікт, ООН, міжнародне право, міжнародна політика, міжнародні політична система, міжнародна політична організація.

Тема 3. Проблеми наукового дефініювання та типології міжнародних конфліктів.

Поняття про широке та вузьке трактування поняття. Визначення конфліктів у працях К.Райта та К.Боулдінга. Проблема співвідношення понять конфронтація та конфлікт. Активні та пасивні стадії конфліктів. Ознаки міжнародного конфлікту. Інтернаціоналізація конфліктів.

Проблеми типологізації міжнародних конфліктів. Типологізаційні системи К.Боулдінга, А.Рапопорта, Й.Гальтунга. Типи конфліктів за критеріями сфери суперечностей, засобів боротьби, географічних масштабів, складу сторін, часу протікання.

Основні поняття: теорія конфлікту, конфлікт, методологія, міжнародний конфлікт, типологія конфліктів, специфічні ознаки конфліктів.

Тема 4. Фази та цикли міжнародних конфліктів

Поняття про фази та цикли суспільних явищ. Загальна діалектика конфлікту. Критичні точки конфліктів. Моделі міжнародних конфліктів: лінійна, варіантна, динамічна. Специфіка фази загострення. Поняття суперечності та спору в міжнародних відносинах. Міжнародна криза та її характерні ознаки.

Класифікація криз у концепції Р. Лебова. Класична модель загострення відносин між сторонами. Тривимірна характеристика криз в концепції С. Германа. Кризові ситуації та специфіка дій політичних осіб та центрів прийняття політичних рішень. Місце криз в міжнародних відносинах. Операційні засоби сторін. Дії конфліктних сторін в класифікації К. Холсті. Застосування сили в міжнародних відносинах. Політичні та правові аспекти застосування збройних сил. Проблема стратегічного вибору у ситуації кризи. Дилеми в'язня та курчат як спосіб пояснення та прогнозування ймовірності застосування силових дій.

Фаза ескалації конфлікту. Специфіка фази та дії сторін. Параметри ескалації боротьби. Кульмінація як переломний момент конфлікту. Фаза деескалації. Специфіка фази та дії сторін. Параметри. Припинення силових дій. Фаза згасання конфлікту. Специфіка фази та дії сторін. Параметри. Варіанти остаточного розв'язання конфлікту. Поняття про циклічність міжнародних конфліктів.

Основні поняття: конфлікт, стадія конфлікту, фаза конфлікту, міжнародні відносини, ескалація, деескалація.

Тема 5. Сила і могутність у системі міжнародних відносин. Війна.

Поняття сили та могутності, їх співвідношення. Функції сили у міждержавних відносинах. Дилема безпеки та міжнародні конфлікти. Заборона використання сили у міжнародних відносинах Теорія балансу сил. Поняття війни. Стан війни між державами: умови виникнення та наслідки.

Співвідношення сил в світі, регіоні, між двома державами як передумова виникнення війни/підтримання миру. Збройний конфлікт як специфічний вид міжнародного конфлікту. Сучасний збройний конфлікт.

Основні поняття: політична сила, могутність, міждержавні відносини, безпека, міжнародна безпека, теорія балансу сил..

Тема 6. Співвідношення причин та приводів до застосування сили.

Найважливіші причини конфліктів. Сутність політичних, економічних та ідеологічних суперечностей між державами. Взаємозв'язок між зовнішньою політикою держави і діяльністю недержавних суб'єктів міжнародних відносин. Конфлікт як наслідок зіткнення зовнішньополітичних ліній. Типи зовнішньої політики в концепціях Й. Беллєра, К. Холсті та Дж. Розенау.

Поняття приводу до застосування сили та його роль у внутрішній та зовнішній політиці. Типи політичної аргументації необхідності застосування збройної сили. Поняття *casus belli* та його найважливіші різновиди: провокація, інсинуація та інцидент. Поняття та режими використання *casus foederis* у зовнішній політиці держави.

Основні поняття: зовнішня політика держави, агресивна зовнішня політика, причини конфлікту, передумови конфлікту, провокація, інцидент, інсинуація.

Тема 7. Структурні чинники міжнародних конфліктів.

Поняття міжнародних систем як функціональної структури міжнародних відносин. Типи міжнародних систем у класифікаціях Е. Чемпеля, М. Каплана, Р. Арона, Г. Кісінджера. Поняття структурних обмежень та можливостей у концепції К. Вотца. Правила інтеракції

між глобальними наддержавами в концепції М. Каплана. Поняття полюсності систем. Структурна теорія агресії Й. Гальтунга.

Конфліктність у міжнародних системах. Підходи Р. Арона та К. Уолтца: зміст дискусії. Емпіричні дослідження конфліктності міжнародних систем. “Крива” Розекранца. Моделювання конфліктних коаліцій в тристоронній грі. Масштаби та частота конфліктів у моно, бі та мультиполярних системах

Основні поняття: міжнародна політична система, структурні обмеження, інтеракція, наддержава, агресія, конфлікт.

Тема 8. Проблеми мирного розв’язання збройних конфліктів.

Специфіка збройних конфліктів. Складність примирення сторін. Специфіка мирного врегулювання збройних конфліктів у фазах: загострення (кризи), ескалації та деескалації. Мотивація зацікавлених у мирному врегулюванні збройного конфлікту держав.

Засоби мирного врегулювання міжнародних воєнних конфліктів: юридичні, політичні, дипломатичні. Міжнародне посередництво та превентивна дипломатія. Миротворчі операції. Причини та особливості міжнародного втручання. Проблема інтервенції у сучасних міжнародних відносинах.

Основні поняття: розв’язання конфлікту, деескалація, інтервенція, ескалація, миротворча операція, міжнародний воєнний конфлікт.

Тема 9. Поняття та особливості переговорного процесу.

Поняття переговорів та переговорного процесу. Специфіка моделювання переговорного процесу. Формально-логічні моделі. Моделі А. Ковальова та Т. Шелінга. Концептуальна схема Я. П’єтрася. Варіантне моделювання переговорного процесу в теорії ігор. Класична модель Дж. Неша. Наслідки переговорів. Напрямок В. Паретто. Розв’язання ігор: егалітарне, утилітарне, харитативне та дистрибуційне.

Фази переговорного процесу: діагностування, опрацювання формули переговорів, “торгу”. Політичні рішення, що приймаються до початку переговорів. Стратегічні та тактичні інтереси. Максимальні та мінімальні поступки. Специфіка дій сторін в переговорному процесі. Стили ведення переговорів: діловий, активний, жорсткий,

ультимативний. Стратегії: жорстка, компромісна, комбінована. Варіанти тактики сторін в концепції К. Холсті.

Основні поняття: переговори, переговорний процес, теорія ігор, розв'язання ігор, тактичні інтереси, стратегічні інтереси.

Тема 10. Асиметричні конфлікти.

Асиметричні конфлікти як новий тип конфліктів у міжнародних/міждержавних відносинах. Приклади асиметричних конфліктів у XXI ст. Принципи «асиметрії». Види асиметричних конфліктів. Тероризм. Види і причини тероризму. Міжнародний тероризм. Концепція конфліктів низької інтенсивності. Партизанська війна та герилья.

Новітні технології та їх застосування з метою здобуття вирішальної переваги над супротивником. «Інформаційна війна» та її види. Пропаганда і дезінформація у час конфлікту. Інформаційні конфлікти. Інформаційна війна на прикладі гібридних воєн XXI століття.

Основні поняття: тероризм, асиметричний конфлікт, принцип асиметрії, гібридна війна, постправа.

Тема 11. Психологічні аспекти міжнародних політичних конфліктів.

Психологічні механізми політичних конфліктів. Роль особистостей у процесах формування конфліктогенного потенціалу. Менталітет і психологічна готовність народу до збройної боротьби. Інформаційно-психологічна складова сучасних конфліктів. Проблеми «стримування» та «злякування» супротивника.

Проблеми побудови довіри і розвитку кооперативного стилю поведінки між конфліктуючими сторонами. «Теорія ігор» в цілях моделювання поведінки учасників конфлікту. Категорія «довіра» як предмет дослідження конфліктології. Фактор ролі психологічних аспектів у повномасштабній Російсько-Українській війні. Маніпулятивні дії в рамках психологічних аспектів міжнародних політичних конфліктів.

Основні поняття: стримування, злякування, психологічний фактор конфлікту, інформаційно-психологічний фактор, «довіра».

Тема 12. Особливості сучасних регіональних та локальних конфліктів.

Поняття регіонального/локального конфлікту. Етнічно-конфесійна спрямованість сучасних регіональних/локальних конфліктів. Глобальні проблеми людства та їх вплив на рег./лок. конфлікти. Самофінансування війн у третьому світі і боротьба за цінні ресурси (два аспекти – для збагачення окремих керівників, для виживання народу вцілому).

Взаємозв'язок структури існуючої міжнародної системи і «системи» рег./лок. конфліктів (біполярна «холодна війна» і перенос у третій світ, розпад біполярної системи і «непотрібні конфлікти» - релікти холодної війни). Вплив «холодної війни» на міжнародну політичну систему. Біполярна міжнародна політична система, як спосіб врівноваження світової політичної системи.

Основні поняття: локальний конфлікт, регіональний конфлікт, боротьба за ресурси, біполярна міжнародна політична система.

Тема 13. Міжнародно-правові механізми контролю та управління конфліктами.

Право на війну і право війни і анархічна структура міжнародних відносин. Юридична заборона війни як інструменту світової політики (поч. XX ст.). Статут ООН і право на самооборону. Збройні сили ООН. Миротворчі операції збройних сил ООН. Сучасне гуманітарне право. Здійснення гуманітарного права у повномасштабній Українсько-російській війні.

Розв'язання конфліктів силовими засобами. Переговори (проблеми організації і проведення). Основні етапи переговорного процесу. Переговори і основні правові рамки переговорного процесу. Проблеми посередництва у міжнародних конфліктах. Роль міжнародних організацій у врегулюванні та розв'язанні конфліктів. Миротворчість. Концепція пост-конфліктного миробудівництва.

Основні поняття: гуманітарне право, ООН, миротворці, переговори, міжнародний конфлікт, переговорний процес.

6. Теми та зміст семінарських/практичних занять навчальної дисципліни. Література

Змістовий модуль 1

Тема 1. Особливості наукового дослідження міжнародних конфліктів

1. Наукове та прикладне значення дослідження міжнародних конфліктів.

2. Роль міжнародних конфліктів у історії людства.
3. Зародження наукового інтересу до вивчення міжнародних конфліктів у працях античних істориків та філософів.

Основні поняття: конфлікт, теорія конфлікту, конфліктологія, міжнародний конфлікт, війна, мир.

Література:

1. Pring, J. (2022). The other side of resistance: Challenges to inclusivity within civil society and the limits of international peace mediation. *Cooperation and Conflict*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00108367221137183>
2. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. Матеріали міжнародної наукової конференції. (Львів, 3 грудня 2021 р.) / Упорядники: Мальський М.З., Лещенко Л.В., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2021. – 205 с.
3. Івченко О. Г. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан. – К.: РІЦ УА НННП, 1997,– 346с.
4. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
5. Андрущенко Т. Роль національних держав у цивілізаційних конфліктах // Наукові записки ІПЕНД ім. І. Кураса – Вип. 57. – К., 2017. – С.199–208.
6. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
7. Камінський Є. Спроба типологізації конфліктів у сучасній системі міжнародних відносин // Дослідження світової політики. – Вип. № 1. – К., 1996. – С. 3–14.
8. Капітоненко М.Г. Відповідно до силового потенціалу. Форми міжнародних конфліктів: порівняльний аналіз // Політика і час. – №5. – К., 2003. – С.31-38.

Тема 2. Міжнародний конфлікт. Поняття, види, підходи до класифікації та вивчення.

1. Визначення поняття «конфлікт» і «міжнародний конфлікт».
2. Основні наукові підходи до трактування ролі та значення явища конфлікту для функціонування суспільства і у міжнародних відносинах.
3. Типологія міжнародних конфліктів.

Основні поняття: міжнародний конфлікт, конфлікт, ООН, міжнародне право, міжнародна політика, міжнародні політична система, міжнародна політична організація.

Література:

1. Pring, J. (2022). The other side of resistance: Challenges to inclusivity within civil society and the limits of international peace mediation. *Cooperation and Conflict*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00108367221137183>
2. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. Матеріали міжнародної наукової конференції. (Львів, 3 грудня 2021 р.) / Упорядники: Мальський М.З., Лещенко Л.В., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2021. – 205 с.
3. Івченко О. Г. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан. – К.: РІЦ УА НННП, 1997,– 346с.
4. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
5. Андрущенко Т. Роль національних держав у цивілізаційних конфліктах // Наукові записки ІПЕНД ім. І. Кураса – Вип. 57. – К., 2017. – С.199–208.
6. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
7. Камінський Є. Спроба типологізації конфліктів у сучасній системі міжнародних відносин // Дослідження світової політики. – Вип. № 1. – К., 1996. – С. 3 –14.
8. Капітоненко М.Г. Відповідно до силового потенціалу. Форми міжнародних конфліктів: порівняльний аналіз // Політика і час. – №5. – К., 2003. – С.31-38.

Тема 3. Проблеми наукового дефініювання та типології міжнародних конфліктів.

1. Поняття про широке та вузьке трактування поняття. Визначення конфліктів у працях К.Райта та К.Боулдінга.
2. Проблема співвідношення понять конфронтація та конфлікт.
3. Активні та пасивні стадії конфліктів.
4. Ознаки міжнародного конфлікту.

Основні поняття: теорія конфлікту, конфлікт, методологія, міжнародний конфлікт, типологія конфліктів, специфічні ознаки конфліктів.

Література:

1. Pring, J. (2022). The other side of resistance: Challenges to inclusivity within civil society and the limits of international peace mediation. *Cooperation and Conflict*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00108367221137183>
2. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. Матеріали міжнародної наукової конференції. (Львів, 3 грудня

- 2021 р.) / Упорядники: Мальський М.З., Лещенко Л.В., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2021. – 205 с.
3. Івченко О. Г. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан. – К.: РІЦ УА НННП, 1997,– 346с.
 4. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
 5. Андрущенко Т. Роль національних держав у цивілізаційних конфліктах // Наукові записки ІПЕНД ім. І. Кураса – Вип. 57. – К., 2017. – С.199–208.
 6. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
 7. Камінський Є. Спроба типологізації конфліктів у сучасній системі міжнародних відносин // Дослідження світової політики. – Вип. № 1. – К., 1996. – С. 3 –14.
 8. Капітоненко М.Г. Відповідно до силового потенціалу. Форми міжнародних конфліктів: порівняльний аналіз // Політика і час. – №5. – К., 2003. – С.31-38.

Тема 4. . Фази та цикли міжнародних конфліктів

1. Поняття про фази та цикли суспільних явищ.
2. Загальна діалектика конфлікту. Критичні точки конфліктів.
3. Моделі міжнародних конфліктів: лінійна, варіантна, динамічна.
4. Специфіка фази *загострення*.
5. Поняття суперечності та спору в міжнародних відносинах.

Основні поняття: конфлікт, стадія конфлікту, фаза конфлікту, міжнародні відносини, ескалація, деескалація.

Література:

1. Pring, J. (2022). The other side of resistance: Challenges to inclusivity within civil society and the limits of international peace mediation. *Cooperation and Conflict*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00108367221137183>
2. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. Матеріали міжнародної наукової конференції. (Львів, 3 грудня 2021 р.) / Упорядники: Мальський М.З., Лещенко Л.В., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2021. – 205 с.
3. Івченко О. Г. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан. – К.: РІЦ УА НННП, 1997,– 346с.

4. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
5. Андрущенко Т. Роль національних держав у цивілізаційних конфліктах // Наукові записки ІПЕНД ім. І. Кураса – Вип. 57. – К., 2017. – С.199–208.
6. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
7. Камінський Є. Спроба типологізації конфліктів у сучасній системі міжнародних відносин // Дослідження світової політики. – Вип. № 1. – К., 1996. – С. 3–14.
8. Капітоненко М.Г. Відповідно до силового потенціалу. Форми міжнародних конфліктів: порівняльний аналіз // Політика і час. – №5. – К., 2003. – С.31-38.

Тема 5. Сила і могутність у системі міжнародних відносин. Війна.

1. Поняття сили та могутності, їх співвідношення. Функції сили у міждержавних відносинах.
2. Дилема безпеки та міжнародні конфлікти.
3. Заборона використання сили у міжнародних відносинах
4. Теорія балансу сил.
5. Поняття війни. Стан війни між державами: умови виникнення та наслідки.

Основні поняття: політична сила, могутність, міждержавні відносини, безпека, міжнародна безпека, теорія балансу сил..

Література:

1. Pring, J. (2022). The other side of resistance: Challenges to inclusivity within civil society and the limits of international peace mediation. *Cooperation and Conflict*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00108367221137183>
2. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. Матеріали міжнародної наукової конференції. (Львів, 3 грудня 2021 р.) / Упорядники: Мальський М.З., Лещенко Л.В., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2021. – 205 с.
3. Івченко О. Г. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан. – К.: РІЦ УА НННП, 1997,– 346с.
4. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
5. Андрущенко Т. Роль національних держав у цивілізаційних конфліктах // Наукові записки ІПЕНД ім. І. Кураса – Вип. 57. – К., 2017. – С.199–208.
6. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. – К.: Либідь, 2009. – 352с.

7. Камінський Є. Спроба типологізації конфліктів у сучасній системі міжнародних відносин // Дослідження світової політики. – Вип. № 1. – К., 1996. – С. 3–14.
8. Капітоненко М.Г. Відповідно до силового потенціалу. Форми міжнародних конфліктів: порівняльний аналіз // Політика і час. – №5. – К., 2003. – С.31-38.

Тема 6. Співвідношення причин та приводів до застосування сили.

1. Найважливіші причини конфліктів.
2. Сутність політичних, економічних та ідеологічних суперечностей між державами.
3. Взаємозв'язок між зовнішньою політикою держави і діяльністю недержавних суб'єктів міжнародних відносин.
4. Конфлікт як наслідок зіткнення зовнішньополітичних ліній.

Основні поняття: зовнішня політика держави, агресивна зовнішня політика, причини конфлікту, передумови конфлікту, провокація, інцидент, інсинуація.

Література:

1. Pring, J. (2022). The other side of resistance: Challenges to inclusivity within civil society and the limits of international peace mediation. *Cooperation and Conflict*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00108367221137183>
2. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. Матеріали міжнародної наукової конференції. (Львів, 3 грудня 2021 р.) / Упорядники: Мальський М.З., Лещенко Л.В., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2021. – 205 с.
3. Івченко О. Г. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан. – К.: РІЦ УА НННП, 1997,– 346с.
4. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
5. Андрущенко Т. Роль національних держав у цивілізаційних конфліктах // Наукові записки ІПЕНД ім. І. Кураса – Вип. 57. – К., 2017. – С.199–208.
6. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
7. Камінський Є. Спроба типологізації конфліктів у сучасній системі міжнародних відносин // Дослідження світової політики. – Вип. № 1. – К., 1996. – С. 3–14.
8. Капітоненко М.Г. Відповідно до силового потенціалу. Форми міжнародних конфліктів: порівняльний аналіз // Політика і час. – №5. – К., 2003. – С.31-38.

Тема 7. Структурні чинники міжнародних конфліктів.

1. Поняття міжнародних систем як функціональної структури міжнародних відносин.
2. Типи міжнародних систем у класифікаціях Е. Чемпеля, М. Каплана, Р. Арона, Г. Кісінджера.
3. Поняття структурних обмежень та можливостей у концепції К. Вотца.
4. Правила інтеракції між глобальними наддержавами в концепції М. Каплана.

Основні поняття: міжнародна політична система, структурні обмеження, інтеракція, наддержава, агресія, конфлікт.

Література:

1. Pring, J. (2022). The other side of resistance: Challenges to inclusivity within civil society and the limits of international peace mediation. *Cooperation and Conflict*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00108367221137183>
2. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. Матеріали міжнародної наукової конференції. (Львів, 3 грудня 2021 р.) / Упорядники: Мальський М.З., Лещенко Л.В., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2021. – 205 с.
3. Івченко О. Г. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан. – К.: РІЦ УА НННП, 1997,– 346с.
4. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
5. Андрущенко Т. Роль національних держав у цивілізаційних конфліктах // Наукові записки ІПЕНД ім. І. Кураса – Вип. 57. – К., 2017. – С.199–208.
6. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
7. Камінський Є. Спроба типологізації конфліктів у сучасній системі міжнародних відносин // Дослідження світової політики. – Вип. № 1. – К., 1996. – С. 3 –14.
8. Капітоненко М.Г. Відповідно до силового потенціалу. Форми міжнародних конфліктів: порівняльний аналіз // Політика і час. – №5. – К., 2003. – С.31-38.

Тема 8. Проблеми мирного розв'язання збройних конфліктів.

1. Специфіка збройних конфліктів.
2. Складність примирення сторін.
3. Специфіка мирного врегулювання збройних конфліктів у фазах: загострення (кризи), ескалації та деескалації.

Основні поняття: розв'язання конфлікту, деескалація, інтервенція, ескалація, миротворча операція, міжнародний воєнний конфлікт.

Література:

1. Pring, J. (2022). The other side of resistance: Challenges to inclusivity within civil society and the limits of international peace mediation. *Cooperation and Conflict*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00108367221137183>
2. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. Матеріали міжнародної наукової конференції. (Львів, 3 грудня 2021 р.) / Упорядники: Мальський М.З., Лещенко Л.В., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2021. – 205 с.
3. Івченко О. Г. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан. – К.: РІЦ УА НННП, 1997,– 346с.
4. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
5. Андрущенко Т. Роль національних держав у цивілізаційних конфліктах // Наукові записки ІШЕНД ім. І. Кураса – Вип. 57. – К., 2017. – С.199–208.
6. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
7. Камінський Є. Спроба типологізації конфліктів у сучасній системі міжнародних відносин // Дослідження світової політики. – Вип. № 1. – К., 1996. – С. 3 –14.
8. Капітоненко М.Г. Відповідно до силового потенціалу. Форми міжнародних конфліктів: порівняльний аналіз // Політика і час. – №5. – К., 2003. – С.31-38.

Тема 9. Поняття та особливості переговорного процесу.

1. Поняття переговорів та переговорного процесу.
2. Специфіка моделювання переговорного процесу.
3. Формально-логічні моделі.
4. Моделі А. Ковальова та Т. Шелінга.
5. Концептуальна схема Я. П'єтрася.

Основні поняття: переговори, переговорний процес, теорія ігор, розв'язання ігор, тактичні інтереси, стратегічні інтереси.

Література:

1. Pring, J. (2022). The other side of resistance: Challenges to inclusivity within civil society and the limits of international peace mediation. *Cooperation and Conflict*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00108367221137183>

2. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. Матеріали міжнародної наукової конференції. (Львів, 3 грудня 2021 р.) / Упорядники: Мальський М.З., Лещенко Л.В., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2021. – 205 с.
3. Івченко О. Г. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан. – К.: РІЦ УА НННП, 1997,– 346с.
4. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
5. Андрущенко Т. Роль національних держав у цивілізаційних конфліктах // Наукові записки ІПЕНД ім. І. Кураса – Вип. 57. – К., 2017. – С.199–208.
6. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
7. Камінський Є. Спроба типологізації конфліктів у сучасній системі міжнародних відносин // Дослідження світової політики. – Вип. № 1. – К., 1996. – С. 3 –14.
8. Капітоненко М.Г. Відповідно до силового потенціалу. Форми міжнародних конфліктів: порівняльний аналіз // Політика і час. – №5. – К., 2003. – С.31-38.

Тема 10. Асиметричні конфлікти

1. Асиметричні конфлікти як новий тип конфліктів у міжнародних/міждержавних відносинах.
2. Принципи «асиметрії».
3. Види асиметричних конфліктів.
4. Тероризм.

Основні поняття: тероризм, асиметричний конфлікт, принцип асиметрії, гібридна війна, постправа.

Література:

1. Pring, J. (2022). The other side of resistance: Challenges to inclusivity within civil society and the limits of international peace mediation. *Cooperation and Conflict*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00108367221137183>
2. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. Матеріали міжнародної наукової конференції. (Львів, 3 грудня 2021 р.) / Упорядники: Мальський М.З., Лещенко Л.В., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2021. – 205 с.
3. Івченко О. Г. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан. – К.: РІЦ УА НННП, 1997,– 346с.

4. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
5. Андрущенко Т. Роль національних держав у цивілізаційних конфліктах // Наукові записки ІШЕНД ім. І. Кураса – Вип. 57. – К., 2017. – С.199–208.
6. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
7. Камінський Є. Спроба типологізації конфліктів у сучасній системі міжнародних відносин // Дослідження світової політики. – Вип. № 1. – К., 1996. – С. 3 –14.
8. Капітоненко М.Г. Відповідно до силового потенціалу. Форми міжнародних конфліктів: порівняльний аналіз // Політика і час. – №5. – К., 2003. – С.31-38.

Тема 11. Психологічні аспекти міжнародних політичних конфліктів.

1. Психологічні механізми політичних конфліктів.
2. Роль особистостей у процесах формування конфліктогенного потенціалу.
3. Менталітет і психологічна готовність народу до збройної боротьби.
4. Інформаційно-психологічна складова сучасних конфліктів.

Основні поняття: стримування, залякування, психологічний фактор конфлікту, інформаційно-психологічний фактор, «довіра».

Література:

1. Pring, J. (2022). The other side of resistance: Challenges to inclusivity within civil society and the limits of international peace mediation. *Cooperation and Conflict*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00108367221137183>
2. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. Матеріали міжнародної наукової конференції. (Львів, 3 грудня 2021 р.) / Упорядники: Мальський М.З., Лещенко Л.В., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2021. – 205 с.
3. Івченко О. Г. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан. – К.: РІЦ УА НННП, 1997,– 346с.
4. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
5. Андрущенко Т. Роль національних держав у цивілізаційних конфліктах // Наукові записки ІШЕНД ім. І. Кураса – Вип. 57. – К., 2017. – С.199–208.
6. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. – К.: Либідь, 2009. – 352с.

7. Камінський Є. Спроба типологізації конфліктів у сучасній системі міжнародних відносин // Дослідження світової політики. – Вип. № 1. – К., 1996. – С. 3–14.
8. Капітоненко М.Г. Відповідно до силового потенціалу. Форми міжнародних конфліктів: порівняльний аналіз // Політика і час. – №5. – К., 2003. – С.31-38.

Тема 12. Особливості сучасних регіональні та локальні конфлікти.

1. Поняття регіонального/локального конфлікту.
2. Етнічно-конфесійна спрямованість сучасних регіональних/локальних конфліктів.
3. Глобальні проблеми людства та їх вплив на рег./лок. конфлікти.
4. Самофінансування війн у третьому світі і боротьба за цінні ресурси (два аспекти – для збагачення окремих керівників, для виживання народу вцілому).

Основні поняття: локальний конфлікт, регіональний конфлікт, боротьба за ресурси, біполярна міжнародна політична система.

Література:

1. Pring, J. (2022). The other side of resistance: Challenges to inclusivity within civil society and the limits of international peace mediation. *Cooperation and Conflict*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00108367221137183>
2. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. Матеріали міжнародної наукової конференції. (Львів, 3 грудня 2021 р.) / Упорядники: Мальський М.З., Лещенко Л.В., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2021. – 205 с.
3. Івченко О. Г. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан. – К.: РІЦ УА НННП, 1997,– 346с.
4. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
5. Андрущенко Т. Роль національних держав у цивілізаційних конфліктах // Наукові записки ІШЕНД ім. І. Кураса – Вип. 57. – К., 2017. – С.199–208.
6. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
7. Камінський Є. Спроба типологізації конфліктів у сучасній системі міжнародних відносин // Дослідження світової політики. – Вип. № 1. – К., 1996. – С. 3–14.
8. Капітоненко М.Г. Відповідно до силового потенціалу. Форми міжнародних конфліктів: порівняльний аналіз // Політика і час. – №5. – К., 2003. – С.31-38.

Тема 13. Міжнародно-правові механізми контролю та управління конфліктами.

1. Право на війну і право війни і анархічна структура міжнародних відносин.
2. Юридична заборона війни як інструменту світової політики (поч. XX ст.).
3. Статут ООН і право на самооборону. Збройні сили ООН.
4. Сучасне гуманітарне право. Розв'язання конфліктів силовими засобами.

Основні поняття: гуманітарне право, ООН, миротворці, переговори, міжнародний конфлікт, переговорний процес.

Література:

1. Pring, J. (2022). The other side of resistance: Challenges to inclusivity within civil society and the limits of international peace mediation. *Cooperation and Conflict*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00108367221137183>
2. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. Матеріали міжнародної наукової конференції. (Львів, 3 грудня 2021 р.) / Упорядники: Мальський М.З., Лещенко Л.В., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2021. – 205 с.
3. Івченко О. Г. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан. – К.: РІЦ УА НННП, 1997,– 346с.
4. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
5. Андрущенко Т. Роль національних держав у цивілізаційних конфліктах // Наукові записки ІІПЕНД ім. І. Кураса – Вип. 57. – К., 2017. – С.199–208.
6. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. – К.: Либідь, 2009. – 352с.
7. Камінський Є. Спроба типологізації конфліктів у сучасній системі міжнародних відносин // Дослідження світової політики. – Вип. № 1. – К., 1996. – С. 3 –14.
8. Капітоненко М.Г. Відповідно до силового потенціалу. Форми міжнародних конфліктів: порівняльний аналіз // Політика і час. – №5. – К., 2003. – С.31-38.

7. Завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Особливості наукового дослідження міжнародних конфліктів	5
2	Тема 2. Міжнародний конфлікт. Поняття, види, підходи до класифікації та вивчення.	5
3	Тема 3. Проблеми наукового дефініювання та типології міжнародних конфліктів.	5
4	Тема 4. Фази та цикли міжнародних конфліктів.	5
5	Тема 5. Сила і могутність у системі міжнародних відносин. Війна.	5
6	Тема 6. Співвідношення причин та приводів до застосування сили.	5
7	Тема 7. Структурні чинники міжнародних конфліктів.	5
8	Тема 8. Проблеми мирного розв'язання збройних конфліктів.	5
9	Тема 9. Поняття та особливості переговорного процесу.	5
10	Тема 10. Асиметричні конфлікти.	5
11	Тема 11. Психологічні аспекти міжнародних політичних конфліктів.	5
12	Тема 12. Особливості сучасних регіональні та локальні конфлікти.	5
13	Тема 13. Міжнародно-правові механізми контролю та управління конфліктами.	5
Разом		68

8. Кредитно-модульна система оцінювання знань студентів

Навчальний процес здійснюється за традиційною технологією: практичні (семінарські) заняття, самостійна робота. Також передбачено колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, групові розрахункові роботи, навчальні спільноти, тьюторство і т.д.), проектно-орієнтоване навчання, дискусії, аналіз статистичних баз даних.

На семінарських заняттях використовуються: дискусія, проблемно-пошуковий, репродуктивний, інтерактивний методи тощо. У рамках самостійної роботи застосовуються дослідницькі методи. Розрахункова робота буде обговорюватись і виконуватись в рамках лекцій, семінарів, а також самостійної роботи.

Оцінка знань, умінь і практичних навиків студента з курсу «Міжнародні конфлікти в XXI ст.» здійснюється за 100-бальною шкалою. Курс передбачає залік в кінці семестру.

Форма заліку – підсумковий бал виводиться на підставі роботи протягом семестру та відповіді на залікові питання.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: практичні/самостійні тощо – 50% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 50); попередній захист магістерської роботи на кафедрі – 50% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 50).

Підсумкова максимальна кількість балів упродовж семестру – 100.

Письмові та проектні роботи: Очікується, що студенти отримають за бажання можливість написати протягом семестру 1 есе.

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування і втручання в роботу інших студентів становлять приклади академічної недоброчесності. Виявлення ознак цього є підставою для незарахування роботи студента викладачем.

Відвідування занять є обов'язковою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають практичні заняття курсу. Також студенти зобов'язані дотримуватися всіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до самостійного пошуку оригінальних джерел.

Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному навчанні, і бали за виконання різного роду завдань. При цьому, обов'язково враховуються присутність на заняттях й активність студента під час практичного заняття.

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів із дисципліни, котра завершується заліком, становить за поточну успішність 50 балів. Відповідь на залікові питання – 50 балів.

Поточний контроль та самостійна робота						Сума	модуль
Змістовий модуль 1						50	50
1	2	3	4	5	6		

1, 2 ... 6 – теми семінарських занять у рамках змістовного модуля.

9. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Національна шкала	Рейтингова шкала	Шкала ECTS	Пояснення
5 (відмінно)	90-100	A	Відмінно
4 (добре)	81-89	B	Дуже добре
	71-80	C	Добре
3 (задовільно)	61-70	D	Задовільно
	51-60	E	Достатньо
2 (незадовільно)	25-50	FX	Незадовільно
	0-24	F	Незадовільно без права перездачі

10. Контрольні питання до курсу.

1. Динаміка міжнародних конфліктів наприкінці XX - у XXI ст.
2. Особливості та географія збройних конфліктів у сучасному світі.
3. Причини сучасних міжнародних конфліктів. Нестабільні держави як джерело конфліктів.
4. Типи й форми сучасних міжнародних конфліктів.
5. Поточні та заморожені збройні конфлікти у сучасному світі
6. Глобалізація та соціо-економічні аспекти сучасних міжнародних конфліктів.

7. Транснаціональні конфлікти.
8. Фактори поширення та зростання ролі міжнародного тероризму.
9. Інформаційне забезпечення міжнародного тероризму.
10. Проблеми боротьби з міжнародним тероризмом. «Глобальна війна проти терору» (Global War on Terror).
11. Основні риси сучасного тероризму.
12. Суб'єкти терористичної діяльності, їхні стратегії та системи мотивацій, цілі та засоби.
13. Організаційні структури сучасного міжнародного тероризму. Інформаційне забезпечення міжнародного тероризму.
14. Міжнаціональні конфлікти в сучасному світі.
15. Сепаратистські конфлікти в ХХІ ст.
16. Причини виникнення та розвитку сепартизму у ХХІ ст.
17. Види сепаратистських конфліктів: регіональний, етнічний, релігійний, сецессія та ін. - Регіональна специфіка сепартизму у ХХ ст.: - Західноєвропейська; - Східноєвропейська (+Україна); - Близькосхідна; - Азійська; - Африканська; - Американська.
18. Розв'язання проблеми міжнародного сепартизму
19. Інформаційні конфлікти. Інформаційні війни.
20. Роль ЗМІ у розгортанні та врегулюванні конфліктів.
21. Поняття асиметричного конфлікту.
22. Види асиметрії в системі міжнародних відносин.
23. Порівняльний аналіз симетричного та асиметричного конфліктів.
24. Асиметричні війни.
25. Гібридні війни.
26. Поняття «управління міжнародними конфліктами».
27. Проблема запобігання міжнародним конфліктам як одне з основних питань міжнародної політики.
28. Регулювання міжнародних конфліктів: мета, функції, умови реалізації.
29. Роль зовнішніх акторів у розв'язанні міжнародних конфліктів.
30. Основні принципи міжнародного права щодо вирішення міжнародних конфліктів.
31. Здійснення силових операцій як засіб розв'язання збройних конфліктів.
32. Роль міжнародних організацій у розв'язанні конфліктів і міжнародні операції з підтримки миру.
33. Діяльність ООН з підтримки миру: миротворчі операції, місії з підтримки миру
34. Діяльність Комісії по миробудівництву, Фонду миробудівництва, Управління з підтримки миробудівництва (ООН).
35. Проблема сприйняття конфлікту його учасниками, роль психологічних чинників в прийнятті рішень у кризових ситуаціях.
36. Концепція сталого позитивного миру і постконфліктне миробудівництво як запорука трансформації та управління конфліктами.
37. Національне, соціальне примирення та психологічна постконфліктна реабілітація.
38. Роль освіти, ЗМІ, культури в міжнародних конфліктах: соціокультурні механізми і комунікативні практики виходу з конфлікту